

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

О. О. Вишневська
А. Ю. Парфіненко
В. І. Сідоров

ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО

Підручник

Затверджено Міністерством освіти і науки України
як підручник для студентів вищих навчальних закладів

Харків – 2011

УДК 908: 379.85 (100)
ББК 26.89
В 55

Рецензенти:

Антонюк Н. В. – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри країнознавства і міжнародного туризму Львівського національного університету імені Івана Франка;

Голіков А. П. – доктор географічних наук, професор, академік Вищої школи України, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Куц Ю. А. – доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Харківського регіонального інституту Національної академії державного управління при Президентові України.

*Затверджено Міністерством освіти і науки України
як підручник для студентів вищих навчальних закладів
(лист № 1/11-12308 від 30.12.2010 р.)*

Вишневська О. О., Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І.

В 55 Туристичне країнознавство : підручник / О. О. Вишневська, А. Ю. Парфіненко, В. І. Сідоров. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 594 с.; іл.
ISBN 978-966-623-746-3

Підручник орієнтований на сучасну дослідницьку та дидактичну практику. У першій частині основну увагу зосереджено на розкритті теоретичних проблем курсу. Висвітлено процес інституціоналізації туристичного країнознавства, концептуалізовано політичне, етнічне, мовне, релігійне розмаїття країн світу, викладено базові концепти просторово-територіальної організації країн, що постає як методичне підґрунтя для вивчення їхніх туристичних умов і ресурсів. Друга частина видання присвячена характеристиці туристичних ресурсів основних туристичних макрорегіонів і країн світу.

Підручник розраховано на студентів, аспірантів та викладачів вищих навчальних закладів туристичного профілю.

Усі права збережено. Відтворювати будь-яку частину цього видання у будь-який спосіб без письмової згоди правовласників заборонено.

**УДК 908: 379.85 (100)
ББК 26.89**

ISBN 978-966-623-746-3

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2011
© Вишневська О. О., Парфіненко А. Ю., Сідоров В. І., 2011
© Літвінова О. О., макет обкладинки, худ. оформл., 2011

ЗМІСТ

Вступ.....	6
------------	---

ЧАСТИНА І ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ТУРИСТИЧНОГО КРАЇНОЗНАВСТВА

РОЗДІЛ 1. Національна держава і міжнародний туризм	
у вимірах глобалізації: вступ до курсу.....	11
1.1. <i>Національна держава в умовах глобалізації.....</i>	12
1.2. <i>Туризм як прояв та чинник</i> <i>глобалізації сучасного світу.....</i>	30
1.3. <i>Парадигма туризму ХХІ століття.....</i>	47
РОЗДІЛ 2. Туристичне країнознавство як навчальна	
та наукова дисципліна.....	75
2.1. <i>Основні етапи розвитку країнознавчих знань</i> <i>та інституціоналізація країнознавства.....</i>	76
2.2. <i>Туристичне країнознавство: історія, становлення,</i> <i>об'єкт, предмет, функції.....</i>	88
2.3. <i>Принципи, методи та закономірності</i> <i>у країнознавстві.....</i>	107
РОЗДІЛ 3. Категорії туристичного країнознавства.....	113
3.1. <i>Політична карта світу –</i> <i>основа країнознавчих знань.....</i>	114
3.2. <i>Етнічна карта світу в туризмі.....</i>	121
3.3. <i>Лінгвістична карта світу.....</i>	133
3.4. <i>Релігійна карта світу.....</i>	139
РОЗДІЛ 4. Основні концепти просторово-територіальної	
організації країн світу.....	163
4.1. <i>Уявлення про географічне положення країни.....</i>	164
4.2. <i>Поняття «територія» і «простір»</i> <i>у туристичному країнознавстві.....</i>	171
4.3. <i>Особливості адміністративно-територіального</i> <i>устрою країн світу.....</i>	178
РОЗДІЛ 5. Туристичний імідж території.....	189
5.1. <i>Поняття «образ» – «імідж» – «бренд» території:</i> <i>ієрархія, сутність, властивості та специфіка</i> <i>застосування.....</i>	190
5.2. <i>Методологічні основи створення</i> <i>туристичного іміджу країни.....</i>	203
РОЗДІЛ 6. Регіональний поділ світу в туризмі.....	221
6.1. <i>Уявлення про регіональний поділ сучасного світу.....</i>	222
6.2. <i>Особливості й принципи районування світу</i> <i>в туризмі.....</i>	225

ЧАСТИНА II ТУРИСТИЧНІ РЕГІОНИ І КРАЇНИ СВІТУ

РОЗДІЛ 7. Туристичні ресурси Європейського макрорегіону....	231
7.1. <i>Загальна характеристика Європейського макрорегіону.....</i>	232
7.2. <i>Туристичні країни Північної Європи.....</i>	250
7.3. <i>Туристичні країни Західної Європи.....</i>	258
7.4. <i>Туристичні країни Центральної та Східної Європи..</i>	268
7.5. <i>Туристичні країни Західного Середземномор'я та Південної Європи.....</i>	291
7.6. <i>Франція – визнаний туристичний бренд і лідер туризму Європейського макрорегіону.....</i>	306
РОЗДІЛ 8. Туристичні ресурси Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону.....	331
8.1. <i>Загальна характеристика Азіатсько-Тихоокеанського макрорегіону.....</i>	332
8.2. <i>Туристичні країни Східної Азії.....</i>	344
8.3. <i>Туристичні країни Південно-Східної Азії.....</i>	352
8.4. <i>Туристичні країни Південної Азії.....</i>	367
8.5. <i>Туристичні країни Австралії та Океанії.....</i>	376
8.6. <i>Китай – країна давньої цивілізації та незаперечний лідер туризму в Азіатсько-Тихоокеанському макрорегіоні.....</i>	382
РОЗДІЛ 9. Туристичні ресурси Американського макрорегіону.	421
9.1. <i>Загальна характеристика Американського макрорегіону.....</i>	422
9.2. <i>Туристичні країни Північної і Центральної Америки</i>	431
9.3. <i>Туристичні країни Карибського басейну.....</i>	436
9.4. <i>Туристичні країни Південної Америки.....</i>	440
9.5. <i>Сполучені Штати Америки – країна дивовижної природи, необмежених можливостей та центр туризму Американського макрорегіону.....</i>	445
РОЗДІЛ 10. Туристичні ресурси Африканського макрорегіону	485
10.1. <i>Загальна характеристика Африканського макрорегіону.....</i>	486
10.2. <i>Туристичні країни Західної Африки.....</i>	491
10.3. <i>Туристичні країни Південно-Східної і Південної Африки.....</i>	494
10.4. <i>Туристичні країни Північної Африки.....</i>	499
10.5. <i>Південно-Африканська Республіка – провідна туристична країна Африканського макрорегіону....</i>	501

РОЗДІЛ 11. Туристичні ресурси	
Близькосхідного макрорегіону.....	525
11.1. <i>Загальна характеристика</i> <i>Близькосхідного макрорегіону.....</i>	526
11.2. <i>Туристичні країни Близькосхідного макрорегіону...</i>	529
11.3. <i>Єгипет – країна величних пірамід та ключовий</i> <i>туристичний напрямок Близькосхідного</i> <i>макрорегіону.....</i>	533
ВИБРАНА БІБЛІОГРАФІЯ.....	557
ДОДАТОК 1. Політична карта світу.....	560
ДОДАТОК 2. Релігійна (конфесійна) структура населення світу.....	570
ДОДАТОК 3. Основні переноси столиць країн світу.....	586